

Vadovaujantis Tikėjimo doktrinos kongregacijos gairėmis, paskelbtomis 2011 m. gegužės 3 d., vyskupai bei jiems prilygintieji privalo numatyti aiškias ir koordinuotas procedūras dėl kaltinimų seksualiniu išnaudojimu tyrimo.

Šiuo dokumentu yra skelbiamos

NORMOS

OPUS DEI IR ŠVENTOJO KRYŽIAUS ASMENINEI PRELATŪRAI

LIETUVOJE

TURINYS

I ŠIŲ NORMŲ PRIGIMTIS IR TAIKYMO SRITIS

1.	Šių normų prigimtis	3
2.	Taikymo sritis	3

II ATSAKINGOS BAŽNYTINĖS VALDŽIOS INSTITUCIJOS IR PAGALBINIAI ORGANAI

3.	Atsakingos bažnytinės valdžios institucijos	4
4.	Patariamasis komitetas	4
5.	Nepilnamečių apsaugos koordinatorius	5

III SAUGOMI GĖRIAI

6.	Saugomi gėriai	6

IV KALTINIMŲ PAREIŠKIMAS IR PRIĖMIMAS

7.	Kaltinimų pareiškimas ir priėmimas	7
8.	Pagalba nukentėjusiesiems	8
9.	Informacijos civilinės valdžios institucijoms teikimas	8

V IŠANKSTINIS TYRIMAS

10.	Išankstinio tyrimo pradėjimas	10
11.	Išankstinio tyrimo vykdymas	11
12.	Išankstinio tyrimo išvados ir rekomendacijos	11
13.	Išankstinio tyrimo pabaiga Vikaro sprendimu	12

VI PASTORACINIS ATSAKAS PABAIGUS IŠANKSTINĮ TYRIMĄ

14.	Pastoracinis atsakas nukentėjusiajam	13
15.	Pastoracinis atsakas kaltinamajam	14
16.	Pastoracinis atsakas kitoms suinteresuotoms šalims	14

VII KANONINIS ATSAKAS ĮRODYTO NEPILNAMEČIO SEKSUALINIO IŠNAUDOJIMO ATVEJAIS

14

PRIEDAS I

A.	Nepilnamečio seksualinio išnaudojimo nusikaltimas: sąvoka Bažnyčios ir Valstybės teisėje	16
B.	Tikėtini kaltinimai	19
C.	Pakaltinamumas	19
D.	Senatis seksualinio išnaudojimo nusikaltimams Bažnyčios ir Valstybės teisėje	20

PRIEDAS II

Pranešimas dėl Opus Dei prelatūros tikinčiojo Lietuvoje galimai įvykdyto seksualinio išnaudojimo	23
---	----

NORMOS

OPUS DEI IR ŠVENTOJO KRYŽIAUS ASMENINEI PRELATŪRAI

LIETUVOJE

I ŠIŲ NORMŲ PRIGIMTIS IR TAIKYMO SRITIS

1. Šių normų prigimtis

- 1.1 Katalikų Bažnyčia ir, kartu, Šventojo Kryžiaus ir Opus Dei prelatūros dalis Lietuvoje (toliau - Prelatūra), laiko nepilnamečių seksualinį išnaudojimą sunkiu ir netoleruotinu krikščionybės principų pažeidimu. Minėtas nusikaltimas yra dar sunkesnis, kai jį padaro asmenys, įsipareigoję padėti kitiems iš arčiau sekti Jėzumi Kristumi ir Jo mokymu.
- 1.2 Šios normos tiksliau apibrėžia ir detalizuoja aukštesnės galios įstatymo taikymo būdus (plg. Kanonų teisės kodekso [CIC] 31 ir 34 kan.). Šiomis normomis siekiama nustatyti taikymo procedūras visuotinai privalomoms teisės normoms, kurios yra įtvirtintos CIC 1717 kan. ir 2001 m. balandžio 30 d. paskelbtame *motu proprio Sacramentorum sanctitatis tutela (Sst)* (patikslinimai buvo paskelbti 2010 m. gegužės 21 d.) dėl kaltinimų nepilnamečio seksualinio išnaudojimo išankstinio tyrimo.
- 1.3 Šiose normose yra vadovaujamas Tikėjimo doktrinos kongregacijos 2011 m. gegužės 3 d. aplinkraštyje ir *Procedūrinėse gairėse nepilnamečių seksualinio išnaudojimo tyrimo atvejams, kai kaltinimai pateikiami dvasininkams ar Bažnyčios darbuotojams*. Šios normos buvo patvirtintos Lietuvos Vyskupų Konferencijos 2014 m. spalio 22-24 d. įvykusiame plenarinime posėdyje.

2. Taikymo sritis

- 2.1 Šios normos yra taikomos tiems asmenims, kurie kaltinimų pateikimo momentu yra Prelatūros tikintieji.
 - 2.1.1 Šios normos yra taikytinos tikintiesiems pasauliečiams tais atvejais, kai pareikšti kaltinimai yra susiję su veiksmais atliekant Prelatūros apaštalinę veiklą teikiant krikščionišką ugdymą arba dvasinį vadovavimą, kai ši veikla priklauso Regioninio Vikaro valdžios sričiai (plg. *Codex iuris particularis seu Statuta Praelaturæ Sanctæ Crucis et Operis Dei [Statutas]*, 1 ir 121§2 str.).
- 2.2 Šios normos nėra taikytinos:
 - 2.2.1 Prelatūros tikintiesiems pasauliečiams, kai pateikti kaltinimai yra susiję su jų profesine arba asmenine veikla.
 - 2.2.2 Pasauliečiams, kurie dirba sutarties pagrindu, bei savanoriams, kurie dirba institucijose ar projektuose, kai Prelatūra šiose institucijose ar projektuose yra

prisiėmusi atsakomybę išimtinai tik dėl dvasinio ugdymo. Šiuo klausimu minėtos institucijos nustato savo vidines taisykles bei procedūras. Už savo pavaldinių elgesį minėtos institucijos yra laikomos atsakingomis savo valdymo organams ir asmenims, kuriems yra teikiamos atitinkamos paslaugos (moksleivių tėvams ir/ar kitiems asmenims).

- 2.3 Seksualiniu išnaudojimu laikoma, vadovaujantis Sst 6 straipsnyje pateiktu apibrėžimu, nusikaltimas Dekalogo šeštajam įsakymui, kurį padaro vienas iš 2.1 straipsnyje įvardintų tikinčiųjų su jaunesniu nei 18 metų asmeniu.
- 2.4 Kai kurie iš šių nusikaltimų, be kita ko, yra laikomi nusikaltimais Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (BK) XXI skyriuje, kuriame išdėstyti BK 149-153 straipsniai (plg. PRIEDAS I, A.3.2).

II ATSAKINGOS BAŽNYTINĖS VALDŽIOS INSTITUCIJOS IR PAGALBINIAI ORGANAI

3. Atsakingos bažnytinės valdžios institucijos

- 3.1 Už aptariamų tyrimų vykdymą atsakinga bažnytinė valdžia, kurios veikla yra reglamentuojama šiomis normomis, yra Prelatūros Regiono vikaras (toliau - Vikaras), kaip šios Prelatūros dalies ordinaras (plg. *Codex iuris particularis seu Statuta Prælaturæ Sanctæ Crucis et Operis Dei [Statuta]*, 151 §1 str.).
- 3.2 Nors, sutinkamai su visuotinai taikoma teise ir su šiomis normomis, kiti asmenys ir teiktų pagalbą atliekant tyrimą ir pareikštų savo nuomonę, tai jokių būdu neatstoja Vikaro vertinimo ir jo *potestas regiminis*, visada paisant aplinkybės, kad kaltinamasis ieškinys, kuris gali būti pareikštas po to, kai yra išklausomos dviejų teisinį išsilavinimą turinčių asmenų nuomonės (plg. CIC, 1718, §3 kan.), bus nagrinėjamas Prelatūros teismo, kurio būstinė yra Romoje.

4. Patariamasis komitetas

- 4.1 Turės būti suformuotas Patariamasis komitetas - konsultacinis Vikaro organas dėl išankstinio tyrimo iki kaltinimų Prelatūros tikintiesiems pareiškimo dėl galimai padaryto nepilnamečio seksualinio išnaudojimo. Komitetui bus suteikti šie įgaliojimai:
 - 4.1.1 Peržiūrėti šių normų nuostatas ir parengti pasiūlymus dėl jų atnaujinimo.
 - 4.1.2 Kartu su šios Prelatūros dalies teisingumo saugotoju teikti pasiūlymus Regiono vikarui dėl kaltinimų vertinimo ir dėl tikslingumo kiekvienu konkrečiu atveju, bendrojo gėrio apsaugos tikslais, taikyti CIC 1722 kan. numatytas apsaugos priemonės. Vadovaujantis Sst 19 str., šios priemonės gali būti taikomos pradėjus išankstinį tyrimą.
 - 4.1.3 Teikti pasiūlymus Regiono vikarui visais su seksualiniu išnaudojimu susijusiais klausimais dėl priemonių, kurios turėtų būti pritaikytos siekiant užtikrinti nepilnamečių apsaugą.
- 4.2 Patariamasis komitetas bus sudarytas iš mažiausiai penkių narių. Skiriami asmenys privalo pasižymėti nepriekaištingu elgesiu ir teisingumu, būti visiškoje vienybėje su Bažnyčia.

- 4.2.1 Dauguma narių bus tikintieji pasauliečiai, kurie nėra įsipareigoję visiškai atsidėti Prelatūros veiklai. Komiteto pirmininkas bus Prelatūros kunigas, turintis ilgametės pastoracinės patirties ir pasižymintis teisingumu, taip pat bent vienas narys turės patirties, susijusios su tyrimais dėl nepilnamečių seksualinio išnaudojimo.
- 4.2.2 Bus dedamos pastangos, kad kuo didesnis Komiteto narių skaičius turėtų su toliau nurodomomis sritimis susijusios profesinės patirties: kanonų teisės, baudžiamosios arba civilinės teisės, psichologijos, moralinės teologijos arba etikos.
- 4.2.3 Vikaras skirs Patariamąjį komiteto narius penkeriems metams. Paskyrimas gali būti atnaujintas. Vikaras gali skirti vieną iš savo Tarybos narių dalyvauti Patariamąjo komiteto posėdžiuose.
- 4.3 Pageidautina, kad Teisingumo saugotojas dalyvautų Patariamąjo komiteto posėdžiuose.

5. Nepilnamečių apsaugos koordinatorius

- 5.1 Vikaras skirs Nepilnamečių apsaugos koordinatorių (toliau - Koordinatorius), kuris bus įgaliotas priimti, jeigu būtų gauta, kaltinimus Prelatūros tikintiesiems dėl nepilnamečių seksualinio išnaudojimo (plg. 2.1 str.). Koordinatoriumi gali būti vienas iš Patariamąjo komiteto narių arba kitas asmuo.
- 5.2 Koordinatorius privalo priimti šiuos kaltinimus su pagarba, supratingumu ir užuojauta; išklausys, bus imlus kaltinimus pareiškusių asmenų poreikiams, veiks taktiškai ir nešališkai.
- 5.3 Kiekvieniame Prelatūros centre bus prieinamas telefono numeris, kuriuo būtų galima susisiekti su Koordinatoriumi.
- 5.4 Jeigu Koordinatorius dėl kokių nors aplinkybių laikinai negalėtų vykdyti savo pareigų, Vikaras paskirs Koordinatoriaus pareigas laikinai einantį asmenį.
- 5.5 Koordinatorius sieks sudaryti kaip įmanoma palankias sąlygas galimų nukentėjusiųjų susitikimams su Vikaru arba Vikaro atstovais, ir, esant tokiam poreikiui, palengvinti pastoracinės arba medicininės pagalbos galimiams nukentėjusiesiems teikimą.
- 5.6 Koordinatoriaus kompetencijai bus priskirta vesti, kaip tai numatyta CIC 1719 kan., Prelatūros tikintiesiems pareikštų kaltinimų nepilnamečių seksualiniu išnaudojimu registrą (plg. 2 str.), dėl kurių Vikaro sprendimu buvo pradėti tyrimai.
- Praėjus dešimčiai metų nuo kaltinimų pateikimo, bus vadovaujama 489 §2 kan. Registro įrašė nebus nurodoma galimų nukentėjusiųjų ar kaltinamųjų vardų (pavardžių), o tik kaltinimų pareiškimo data, kaltinimo pobūdis, išankstinio tyrimo pradžios ir pabaigos datos bei Regiono vikaro galutinis sprendimas (perduoti tyrimo medžiagą Tikėjimo doktrinos kongregacijai arba nuspręsti, kad gautas kaltinimas nėra tikėtinas).
 - Šiame registre bus saugoma, neįvardinant jokių asmenų, įrašai, susiję su tyrimų metu sukaupta patirtimi, kurie galėtų būti naudingi ateityje galinčiuose vykty tyrimuose.
 - Visų tyrimų medžiaga bus saugoma Prelatūros archyve, vadovaujantis visuotinai taikomomis normomis dėl konfidencialių dokumentų registro (plg. CIC, 489 ir 1719 kan.).

III SAUGOMI GĖRIAI

6. Priimant skundus bei juos tiriant būtina apsaugoti šiuos gėrius:
 - 6.1 Siekiant teisingumo įvykdymo, privalo būti rūpestingai laikomasi taikytinų kanonų ir valstybės teisės normų, užtikrinant visų šalių teises.
 - 6.2 Tiek, kiek tai susiję su valstybe bei jos teisėsaugos sistema:
 - 6.2.1 Nepažeidžiant vidinės bei sakramentinės srities apsaugos, bus visada laikomasi valstybės teisės reikalavimų pranešti apie nusikaltimus atsakingoms institucijoms.
 - 6.2.2 Jeigu įgaliotos vadžios institucijos imasi tyrimo veiksmų arba jeigu kaltinamajam buvo pradėtas civilinis arba baudžiamasis teisminis procesas, draudžiama sudaryti kliūtis arba siekti paveikti proceso eigą. Atsižvelgdamas į visas reikšmingas aplinkybes, Vikaras spręs, ar yra tikslinga siūlyti pradėti kanoninį išankstinį tyrimą dar iki civilinio proceso pabaigos.
 - 6.2.3 Nepriklausomai nuo įgaliotų valstybės institucijų tyrimo išvadų ir sprendimo civiliniame teisminiame procese, Bažnyčia turi teisę pradėti išankstinį tyrimą, kaip tai numatyta CIC 1717 kan. bei šiose normose.
 - 6.3 Bus siekiama išvengti galimos išankstinio tyrimo žalos asmenų reputacijai (plg. CIC 1717 § 2 kan.). Todėl yra būtina, kad visi dalyvaujantys išankstiniame tyrime laikytųsi konfidencialumo principo (prigimtinė paslaptis).
 - 6.4 Visais atvejais privaloma veikti vadovaujantis teisingumu, užuojauta ir artimo meile; bus dedamos pastangos išvengti (atitaisyti) papiktinimą.
 - 6.5 Tiek, kiek tai susiję su galimais nukentėjusiais:
 - 6.5.1 Bus stengiamasi suteikti jiems apsaugą, palaikymą ir susitaikymą.
 - 6.5.2 Bus pasiūlyta dvasinė ir psichologinė pagalba.
 - 6.5.3 Su skundą padavusiu asmeniu bus elgiamasi pagarbiai. Jeigu seksualinis išnaudojimas susijęs su Atgailos sakramento orumo pažeidimu (Sst 4 str.), skundą padavęs asmuo turės teisę reikalauti, kad jo tapatybė nebūtų atskleista nusikaltimu apkaltintam kunigui (Sst 24 str.).
 - 6.6 Tiek, kiek tai susiję su kaltinamuoju:
 - 6.6.1 Bus užtikrinta teisė į gynybą. Atitinkamai, jau išankstinio tyrimo stadijoje kaltinamasis bus informuojamas ir turės galimybę pateikti paaiškinimus dėl kiekvieno iš pareikštų kaltinimų, nebent Vikaras, išklauses Patariamąjo komiteto nuomonę, nuspręstų, kad yra svarių priežasčių apriboti šią teisę. Vikaras, išklauses Patariamąjo komiteto nuomonę, nuspręs, kokia informacija bus perduota kaltinamajam per išankstinį tyrimą.
 - 6.6.2 Jeigu Vikaras nuspręs, kad yra pagrindas kaltinamajam neteikti dalies duomenų apie kaltinimus, informuos kaltinimą, kad jeigu pabaigus išankstinį tyrimą pareikšti kaltinimai nebus įvertinti kaip nepagrįsti ir jeigu bus pradėtas teisminis arba administracinis procesas, vėlesniame procese kaltinamajam bus suteikta galimybė susipažinti su pareikštais kaltinimais ir įrodymais prieš jį, ir bus suteikta galimybė

juos ginčyti. Taip pat kaltinamasis bus informuotas, kad tokia tyrimo tvarka atitinka civilinę tvarką vykdomus tyrimus, kuriuose kaltinamajam nėra suteikiama prieiga prie dalies duomenų, kuriuos iki teismo proceso pradžios surenka prokuroras ar teisėjas.

- 6.6.3 Kaltinamajam ir kaltintojams bus primenama, kad, kol jo kaltumas nėra įrodytas, bus gerbiama nekaltumo prezumpcija.
- 6.6.4 Kiekviename disciplininio arba baudžiamojo proceso etape kaltinamajam dvasininkui turi būti suteiktas teisingas ir orus išlaikymas.
- 6.6.5 Dvasininką, kuriam pareikšti kaltinimai, privaloma nušalinti nuo viešos tarnystės, jeigu tai galėtų kelti pavojų nepilnamečiams arba sukelti bendruomenės papiktinimą.
- 6.6.6 Jeigu pabaigus išankstinį tyrimą paaiškėja, kad asmuo buvo neteisingai apkaltintas, bus imamasi visų reikalingų priemonių, kad būtų atitaisyta žala asmens reputacijai.

IV KALTINIMŲ PAREIŠKIMAS IR PRIĖMIMAS

7. Kaltinimų pareiškimas ir priėmimas

- 7.1 Tas, kuris sprendžia esant būtina pareikšti Prelatūros tikinčiajam kaltinimą dėl nepilnamečio seksualinio išnaudojimo (plg. 2.1 str.), kreipsis į Koordinatorių. Kiekvienas Prelatūros tikintysis, turintis duomenų apie kitų Prelatūros tikinčiųjų padarytą nepilnamečių seksualinį išnaudojimą arba manantis esant pagrindą tokiems įtarimams, turi pareigą nedelsdamas apie tai informuoti Koordinatorių, nebent toks elgesys pažeistų dvasinio vadovavimo arba Sutaikinimo sakramento paslaptį.
- 7.2 Koordinatorius nedelsdamas asmeniškai susitiks su asmeniu, norinčiu pateikti kaltinimus. Jeigu tai įmanoma, susitikimas įvyks per dvidešimt keturias valandas nuo Koordinatoriaus sužinojimo apie kreipimąsi.
- 7.3 Jeigu kaltinimą pateikę asmenys nėra galimo nukentėjusiojo tėvai arba atstovai, Koordinatorius taip pat asmeniškai susitiks ir su galimo nukentėjusiojo tėvais arba atstovais.
- 7.4 Jeigu kaltinimą pareiškęs asmuo nėra pats galimas nukentėjusysis, Koordinatorius asmeniškai susitiks ir su galimu nukentėjusiuoju. Prieš šį susitikimą Koordinatorius įvertins, ar toks susitikimas yra tikslingas ir privalės asmeniniam susitikimui gauti galimo nukentėjusiojo tėvų arba atstovų sutikimą. Galimo nukentėjusiojo tėvai arba atstovai, kuriuos nurodys tėvai, asmeniškai dalyvaus šiame susitikime. Šie nurodymai nėra privalomi, jeigu nuo tariamo nusikaltimo, dėl kurio yra pareiškiama kaltinimai, yra praėję tiek laiko, kad galimas nukentėjusysis jau yra sulaukęs pilnametystės.
- 7.5 Koordinatorius nei kaltinamajam, nei galimam nukentėjusiajam, nei jokiai kitai asmeniui neteiks jokių teiginių, kurie būtų susiję su kaltinimų pagrįstumo vertinimu, su galimo reikalavimo gauti piniginę kompensaciją dėl galimai padaryto nusikaltimo pagrįstumo vertinimu arba dėl galimos veiksmų eigos jau po išankstinio tyrimo pabaigos.
- 7.6 Koordinatorius, kalbėdamasis su kaltinamuoju arba galimu nukentėjusiuoju leis aiškiai suprasti, kad jeigu Vikaras dar iki kaltinimų tikėtinumo tyrimo pabaigos nuspręstų apriboti

kunigiškąją tarnystę (jeigu kaltinamasis yra kunigas) arba dalyvavimą Prelatūros apaštalinėje veikloje (jeigu kaltinamasis yra pasaulietis) tokie veiksmai jokių būdu nereikš nei to, kad bažnytinė valdžia jau įvertino pareikštus kaltinimus kaip pagrįstus, nei kad kaltinamasis pripažįsta savo kaltę.

- 7.7 Koordinatorius prašys, kad kaltinimus pareiškiantys asmenys pateiktų rašytinį pareiškimą. Koordinatorius pateiks tokį patį prašymą galimo nukentėjusiojo tėvams arba atstovams, nebent galimas nukentėjusysis jau yra sulaukęs pilnametystės. Siekdamas pagelbėti parengti rašytinį pareiškimą, Koordinatorius pateiks klausimyno, kuris yra pridėtas kaip šių normų Priedas Nr. 2, kopiją. Jeigu Koordinatorius, įvertinęs kaltinimus pareiškiančio asmens amžių ar gebėjimus numato, kad šiam asmeniui gali būti pernelyg sudėtinga parengti rašytinį pareiškimą, Koordinatorius gali surašyti pareiškimą pats. Jeigu rašytinį pareiškimą surašo pats Koordinatorius, su rašytinio pareiškimo turiniu yra supažindinamas kaltinimus pareiškęs asmuo, įsitikinama, kad rašytinis pareiškimas atspindi perduotus duomenis, ir yra paimamas tai patvirtinantis kaltinimus teikiančio asmens parašas. Koordinatorius taip pat pasirašys ant rašytinio pareiškimo.
- 7.8 Koordinatorius ves visų susitikimų su galimais nukentėjusiais, jų tėvais arba atstovais registrą. Šiame registre taip pat bus daromos žymos apie susitikimus su visais kitais kaltinimus arba kitokius rašytinius pareiškimus, susijusius su šiais kaltinimais, teikiančiais asmenimis (plg. 5.6 str.).
- 7.9 Jeigu kaltinimas yra susijęs su pasauliečio darbuotojo arba savanorio veikla institucijose, už kurių išimtinai tik dvasinius aspektus yra atsakinga Prelatūra, Koordinatorius paprašys, kad kaltinimus pareiškiantis asmuo perduotų kaltinimus atitinkamos institucijos vadovams, kaip už savo darbuotojų bei savanorių elgesį dirbant šiose institucijose atsakingiems asmenims (plg. 2.2.2 str.).
- 7.10 Jeigu visuomenės informavimo priemonėse pavišiniai duomenys apie kaltinimus, Koordinatorius susisieks su informaciją perdavusiais asmenimis su prašymu formaliai pateikti kaltinimus.
- 7.11 Jeigu yra pareiškiami anoniminiai kaltinimai, Koordinatorius informuos apie tai Vikarą, o Vikaras nuspręs, ar imtis tolesnių veiksmų dėl gautų kaltinimų.

8. Pagalba nukentėjusiesiems

Priimdamas kaltinimus Prelatūros tikintiesiems (plg. 2.1 str.) dėl nepilnamečių seksualinio išnaudojimo, kurie yra įvertinami kaip tikėtini, Koordinatorius, gavęs Vikaro pritarimą, nedelsdamas susisieks su galimo nukentėjusiojo tėvais arba atstovais ir nedelsiant užtikrins pastoracinę dėmesį galimam nukentėjusiajam bei jo šeimai, atsižvelgdamas į tai, kas nurodyta šių normų 7.5 ir 7.6 punktuose. Taip pat, gavęs Vikaro pritarimą, Koordinatorius pasiūlys psichologinės pagalbos galimybę.

9. Informacijos civilinės valdžios institucijoms teikimas

- 9.1 Nepažeidžiant vidinėje arba sakramentinėje srityje perduotų paslapčių apsaugos (t.y., dvasinio vadovavimo konfidencialumą arba Sutaikinimo sakramento paslaptį, plg. 7.1 p.),

kai pareiškiami kaltinimai labai sunkiais nusikaltimais, kaip tai apibrėžta taikomuose teisės aktuose (BK 11 str., plg. Priedas Nr. 1, A.3.1), privaloma nedelsiant pranešti civilinės valdžios institucijoms apie kaltinimus dėl nepilnamečio seksualinio išnaudojimo, kurie įvertinami kaip tikėtini (taip, kaip tai numatyta šių normų 7.7 p.).

- 9.2 Jeigu Prelatūros tiriami atvejai BK pagrindu bus vertinami kaip nesunkūs, apysunkiai arba sunkūs nusikaltimai, po to, kai gaunami formalūs kaltinimai (plg. šių normų 7.7 p.), tačiau prieš pranešant civilinės valdžios institucijoms, Koordinatorius, gavęs Vikaro pritarimą, atliks atitinkamus veiksmus siekdamas patikrinti pareiktų kaltinimų tikėtinumą. Jeigu atliktus šių normų 10.2 punkte numatytus pirminio vertinimo veiksmus būtų patvirtintas kaltinimų tikėtinumas, net jeigu nebūtų galimybės galutinai patvirtinti kaltinimų nusikaltimu pagrįstumo, Prelatūra taip pat informuos civilinės valdžios institucijas.
- 9.3 Kai BK nustatytais atvejais baudžiamoji atsakomybė taikoma tik gavus nukentėjusiojo arba jo atstovo skundą, apie tai pranešama teikiančiajam skundą ir jis privalo pasirašyti dokumentą, kuriuo ši informacija pateikiama. Jeigu nukentėjusysis pageidautų, bus suteikiama pagalba pranešti apie nusikaltimą valstybės institucijoms vadovaujantis valstybės įstatymais nustatytais procedūrinėmis normomis.
- 9.4 Jeigu šių normų 9.3 punkte numatytu skundą pateikiantis asmuo nepageidautų kreiptis į atsakingas valstybės institucijas, turės patvirtinti tai raštu. Jeigu skundą teikiantis asmuo atsisako pateikti tokį patvirtinimą raštu, atsisakoma tęsti bažnytinį procesą.
- 9.5 Visais atvejais bus paisoma teisės ir pareigos kreiptis į valstybines valdžios institucijas. Jokie motyvai negali būti pagrindas bandyti atkalbėti galimą nukentėjusįjį arba jo šeimos atstovus kreiptis į valstybės institucijas. Koordinatorius turi pareigą pranešti apie šią teisę ir pareigą galimam nukentėjusiajam, o jeigu galimas nukentėjusysis yra nepilnametis, jo (jos) tėvams ar kitiems atstovams, ir paragins įgyvendinti šią galimybę.
- 9.6 Jeigu yra atsisakoma pasinaudoti galimybe kreiptis į civilinės valdžios institucijas, Koordinatorius, gavęs Vikaro pritarimą, praneš valstybinės valdžios institucijoms apie pareiktus kaltinimus. Jeigu atsisakoma pasinaudoti galimybe kreiptis į civilinės valdžios institucijas, tačiau pageidaujama, kad Prelatūra atliktų tyrimą dėl kaltinimų pagrįstumo, privalės pateikti rašytinį prašymą, kuriame bus pažymėta: a) Koordinatoriaus raginimas pateikti pranešimą civilinės valdžios institucijoms; b) aiškiai išreikštas supratimas, kad bažnytinis procesas yra kitokio pobūdžio procesas, kuriame skiriamos kitokio pobūdžio bausmės lyginant su bausmėmis, kurias gali skirti civilinės valdžios institucijos; c) atsisakymas kreiptis į civilinės valdžios institucijas ir prašymas Prelatūrai pradėti atitinkamą baudžiamąjį procesą. Rašte atskirai pažymima, kad kaltinimus pareiškęs asmuo visais atvejais gali persigalvoti ir išsaugo teisę asmeniškai kreiptis į civilinės valdžios institucijas.
- 9.7 Jeigu kaltinimus teikiantys asmenys yra Prelatūros tikintieji, Koordinatorius imsis veiksmų užtikrinti, kad būtų pranešta valstybės valdžios institucijoms, išskyrus atvejus, kai galimas nukentėjusysis arba jo (jos) tėvai arba globėjai jau yra tai padarę.

V IŠANKSTINIS TYRIMAS

10. Išankstinio tyrimo pradėjimas

- 10.1 Jeigu Koordinatorius priima kaltinimus dėl seksualinio išnaudojimo, nedelsdamas praneša Vikarui ir pateikia pranešimą (pranešimus) apie įvykusius susitikimus su kaltinimus pareiškusiu asmeniu (asmenimis), galimu nukentėjusiuoju arba jo (jos) tėvais ar atstovais. Koordinatorius gali teikti rekomendacijas vadovaudamasis per minėtus susitikimus suformuotu įsitikinimu.
- 10.2 Vikaras perduos surinktus duomenis Patariamajam komitetui ir prašys pateikti nuomonę, ar yra pagrindas pradėti tyrimą. Išklausęs Patariamąjį komitetą ir teisingumo saugotojo nuomonę (plg. CIC 1722 kan.), Vikaras priims sprendimą. Vikaras atsižvelgs, kad tyrimas pradedamas tik tikėtinų kaltinimų pareiškimo atveju ir tik kai tai yra tikslinga, pavyzdžiui, išankstinio tyrimo pradėjimas gali būti netikslingas, jeigu kaltinamasis pripažįsta kaltinimų pagrįstumą ir savo kaltę (plg. CIC 1717 kan.). Vis dėlto, pastaruoju atveju taip pat gali būti tikslinga pradėti tyrimą siekiant išsiaiškinti nusikaltimo apimtį ir susijusias reikšmingas aplinkybes.
- 10.3 Jeigu priimamas sprendimas pradėti tyrimą, Regiono vikaras išleis dekretą, kuriuo įformins priimtą sprendimą, ir įvardins tinkamą asmenį, kurį įgalios atlikti tyrimą, arba nurodys, kad tyrimą atliks pats Vikaras (plg. CIC 1717 kan.). Jeigu Vikaras laisva valia priimtų tokį sprendimą, paprastai bus pageidautina, kad šiam tyrimui atlikti paskirtų savo atstovą.
- 10.4 Atsižvelgdamas į visas reikšmingas aplinkybes (į apklaustinių asmenų skaičių bei su tuo susijusias aplinkybes, įtarimų pobūdį ir kt.), Vikaras dekrete pradėti tyrimą gali nuspręsti esant tikslinga paskirti ne tik savo atstovą, tačiau papildomai dar du tyrėjus, kurių profesiniai gebėjimai pasitarnautų tyrimui, pavyzdžiui, teisininką ir psichologą arba socialinį darbuotoją.
- 10.5 Priėmęs minėtą dekretą, Vikaras nedelsdamas, ne vėliau nei per 48 valandas, praneš kaltinamajam apie gautus kaltinimus ir įteiks kaltinamajam dekretą pradėti tyrimą.
- 10.6 Regiono vikaras kaltinamajam primins principą, kad kiekvienas asmuo yra laikomas nekaltu kol nėra įrodyta jo kaltė, ir praneš kaltinamajam, kad kaltinamajam yra draudžiama bendrauti tiek su kaltinimus pareiškusiu asmeniu (asmenimis), tiek su galimu nukentėjusiuoju ar jo (jos) šeima. Kaltinamajam taip pat bus pranešta apie grėsmes, su kuriomis yra susijęs informacijos teikimas visuomenės informavimo priemonėms, ir bus patarta nukreipti visuomenės informavimo priemonių atstovus į Prelatūros Vikaro biurą.
- 10.7 Tyrimo tikslas yra nustatyti tikruosius įvykius ir kitas reikšmingas aplinkybes, tokias kaip galimas pakaltinamumas (plg. CIC 1717 kan., šių normų Priedas Nr. 1).
- 10.8 Vikaras turi pareigą numatyti, ar turėtų būti taikomos apsaugos priemonės, numatytos CIC 1722 kan. ir CCEO 1473 kan. siekiant apsaugoti bendrąjį gerį. Vadovaujantis Sst 19 str., šios priemonės gali būti taikomos pradėjus išankstinį tyrimą. Vikaras gali prašyti Patariamąjį komitetą pateikti savo nuomonę apie priemonių taikymo tikslingumą siekiant apsaugos tikslais apriboti kunigo, kurio atžvilgiu vykdomas tyrimas,

kunigiškąją tarnystę. Komitetas gali pateikti tokio pobūdžio rekomendacijas Regiono vikarui ir savo iniciatyva.

11. Išankstinio tyrimo vykdymas

- 11.1 Vikaro paskirti tyrėjai (plg. 10.4 str.) arba jo atstovas, jeigu Vikaras nepaskyrė tyrėjų, turi tuos pačius įgaliojimus ir tas pačias pareigas, kaip ir auditorius procese (plg. CIC 1717 § 3 kan. ir šių normų 11-12 str.).
- 11.2 Tyrėjai privalo informuoti tuos asmenis, kuriuos yra ketinama apklausti, apie teisę pasirinkti asmenį, su kuriuo bus dalyvaujama apklausoje. Šis asmuo gali būti kanonistas arba teisininkas.
- 11.3 Tyrėjai pateiks kanonistui, teisininkui ar kitam asmeniui, kurį kaltinamasis arba galimas nukentėjusysis pasirinko savo patarėju, duomenis, kuriuos būtų tikslinga pateikti, kiekvienu atskiru atveju atsižvelgiant į tyrimo eigą (plg. 6.6.1-6.6.2 str.). Jeigu kaltinamasis arba nukentėjusysis pageidauja nesinaudoti kitų asmenų paslaugomis, duomenys apie tyrimo eigą bus teikiami tiesiogiai.
- 11.4 Tyrėjai apklaus asmenį (asmenis), kuris pareiškė kaltinimus, nukentėjusįjį (jeigu kaltinimus pareiškė ne pats nukentėjusysis, o kiti asmenys), kaltinamąjį ir visus kitus asmenis, kurių galimai turimi duomenys padėtų atskleisti tiesą dėl pareiktų kaltinimų.
- 11.5 Jeigu galimas nukentėjusysis yra nepilnametis, tyrėjai turės įvertinti, ar tikslinga apklausti galimą nukentėjusįjį. Jeigu nusprendžiama apklausti galimą nukentėjusįjį, iki apklausos yra privaloma gauti tiesioginį galimo nukentėjusiojo tėvų ar kitų atstovų sutikimą. Nukentėjusysis bus apklausiamas tėvų arba kitų atstovų akivaizdoje.
- 11.6 Prieš kaltinamojo apklausą yra privaloma informuoti apie prieš kaltinamąjį pateiktus kaltinimus (plg. 6.6.1-6.6.2 str.) ir suteikti galimybę atsakyti į kaltinimus. Jeigu kaltinamasis to pageidautų, atsakymas į kaltinimus gali būti išdėstytas paties kaltinamojo arba jo kanonisto ar advokato surašytame rašte. Jeigu to pageidaujama, atsakymas į kaltinimus gali būti pateikiamas tyrėjams žodžiu per apklausą.
- 11.7 Apklausiant kaltinamąjį būtina turėti omenyje, kad kaltinamasis neturi pareigos pripažinti padaręs nusikaltimo, be to, negalima reikalauti kaltinamojo priesaikos (plg. CIC 1728 § 2 kan.).
- 11.8 Tyrėjai ir apklausiami asmenys pasirašys ant kiekvienos apklausos ataskaitos ir patvirtins, kad ataskaita tiksliai atspindi pateiktus paaiškinimus. Atsižvelgiant į šį tikslą, leidžiama per apklausas naudotis garso įrašymo priemonėmis. Asmuo, kuriam pavedama stenografuoti garso įrašą, įsipareigos saugoti tarnybinę paslaptį.

12. Išankstinio tyrimo išvados ir rekomendacijos

- 12.1 Pabaigus tyrimą, tyrėjai įvertins:
 - 12.1.1 Ar pateikti kaltinimai yra tikėtini;

- 12.1.2 Ar nustatyti ir paaiškėję įvykiai bei aplinkybės sudaro pagrindą pripažinti esant padarytą seksualinio išnaudojimo nusikaltimą (plg. Priedas Nr. 1);
- 12.1.3 Ar kaltinamasis yra pakaltinamas dėl padaryto nusikaltimo (plg. Priedas Nr. 1);
- 12.1.4 Jeigu seksualinio išnaudojimo nusikaltimo sudėtis nėra nustatoma, ar tai nėra nustatyta neišmintingo ar panašaus elgesio atvejis, kuris neatitiktų kunigo arba pasauliečio, kuris siekia pavyzdingai gyventi savo krikščioniškąjį pasaulimą, padėties.
- 12.2 Tyrėjai pateiks Patariamajam komitetui ataskaitą su savo išvadomis dėl šių normų 12.1 straipsnyje nurodytų tyrimo aspektų. Tyrėjai gali kartu pateikti, jų įsitikinimu, tikslingus pasiūlymus ir rekomendacijas. Ši ataskaita bus pateikta kartu ataskaita apie atliktas apklausas (plg. 11.8 str.), taip pat bus pridėti per tyrimą gauti dokumentai (laiškai ir kt.), kurie yra susiję su tyrimu.
- 12.3 Patariamasis komitetas nedelsiant susirinks svarstyti tyrėjų ataskaitos ir įvertinti, ar tyrimas buvo išsamus ir tinkamas. Jeigu Komitetas mano esant tai būtina, gali prašyti tyrėjų papildyti pateiktus duomenis. Po to Komitetas pateiks Vikarui visus tyrimo dokumentus ir raštiškai nurodys, ar sutinkama su tyrėjų išvadomis, bei raštu pateiks Vikarui savo rekomendacijas.
- 12.4 Suvokdami, kad tokio pobūdžio tyrimas yra skausmingas laikotarpis tiek nukentėjusiajam, tiek kaltinamajam, Vikaras ir Patariamąjo komiteto nariai dės pastangas, kad tyrimas vyktų kaip įmanoma operatyviau, kad nebūtų nereikalingai atidedamos nei tyrėjų apklausos, nei išvadų parengimas ir pateikimas.

13. Išankstinio tyrimo pabaiga Vikaro sprendimu

- 13.1 Vikaras atidžiai įvertins Koordinatoriaus (plg. šių normų 10.1 str.), tyrėjų (plg. šių normų 12.2 str.) ir Patariamąjo komiteto (plg. šių normų 12.3 str.) ataskaitas ir išvadas. Jeigu Vikaras nuspręs, kad tai yra būtina, Vikaras grąžins bylą Patariamajam komitetui ir tyrėjams papildomiems paaiškinimams ir patikslinimams parengti. Jeigu Vikaras spręs, kad tyrimas yra atliktas tinkamai, Vikaras pabaigs išankstinį tyrimą.
- 13.2 Jeigu Vikaras prieš išvados, kad pareikšti kaltinimai nėra tikėtini, Vikaras išleis dekretą, kuriuo paskelbs tyrimą baigtu ir pripažins pareikštus kaltinimus nepagrįstais. Vikaras įteiks dekreto kopiją kaltinajamam, galimam nukentėjusiajam ir Patariamajam komitetui.
- 13.3 Jeigu kaltinamasis yra kunigas, o Vikaro išvada yra ta, kad žinios apie galimą nusikaltimą yra tikėtinos, ir yra pagrindo manyti, kad buvo padarytas nusikaltimas:
- 13.3.1 Bus užtikrinta, kad apie įtarimus būtų pranešta civilinės valdžios institucijoms (plg. šių normų 6.2.1 ir 9 str.).
- 13.3.2 Vikaras perduos išankstinio tyrimo medžiagą Prelatui, kad surinkti duomenys būtų perduoti Tikėjimo doktrinos kongregacijai (plg. Sst 16 str.).
- 13.3.3 Kaltinamajam, nukentėjusiajam ir Patariamajam komitetui bus išsiųstas pranešimas apie šių normų 13.3.1 str. nurodytus veiksmus.
- 13.3.4 Šiame pranešime Vikaras nurodys, kad uždraudžia kaltinamajam dalyvauti bet kokioje Prelatūros veikloje, kurioje dalyvauja nepilnamečiai, taip pat uždraus imtis

kitos pastoracinės veiklos, bei nurodys, kad kaltinamasis tarnystę galės vykdyti tik tame Prelatūros centre, kuriame kaltinamasis gyvena.

- 13.3.5 Vikaras praneš apie aukščiau nurodytus veiksmus (šių normų 13.3.1 - 13.3.4 str.) vyskupą vyskupijos, kurioje galimai įvyko seksualinis išnaudojimas, ir vyskupą tos vyskupijos, kurioje gyvena kaltinamasis.
- 13.4 Jeigu kaltinamasis yra pasaulietis, o Vikaras padaro išvadą, kad pareikšti kaltinimai yra tikėtinai žinios, ir dėl to yra pagrindo įtarti galimai padarytą nusikaltimą, Vikaras imsis šių veiksmų:
 - 13.4.1 Bus užtikrinta, kad apie įtarimus būtų pranešta civilinės valdžios institucijoms (plg. šių normų 6.2.1 ir 9 str.) ir būtų atliktas teisinis procesas, kuriame būtų vertinami kaltinimai, jeigu šis nebuvo pasibaigęs dar iki išankstinio tyrimo pradžios.
 - 13.4.2 Kaltinamajam bus uždrausta dalyvauti visoje Prelatūros veikloje, kurioje dalyvauja nepilnamečiai.
 - 13.4.3 Kaltinamajam, nukentėjusiajam ir Patariamajam komitetui bus išsiųstas pranešimas apie šių normų 13.4.2 str. nurodytų priemonių įgyvendinimą.
 - 13.4.4 Apie aukščiau nurodytus veiksmus (šių normų 13.4.1 - 13.4.3 str.) bus pranešta vyskupui vyskupijos, kurioje galimai įvyko seksualinis išnaudojimas, ir vyskupui vyskupijos, kurioje kaltinamasis gyvena.

VI PASTORACINIS ATSAKAS PABAIGUS IŠANKSTINĮ TYRIMĄ

14. Pastoracinis atsakas nukentėjusiajam

- 14.1 Vikaras arba Vikaro įgaliotas asmuo susitiks su nukentėjusiuoju arba su jo tėvais (globėjais), jeigu nukentėjusysis tebėra nepilnametis, ir praneš apie tyrimo išvadas. Tiek Vikaras arba Vikaro atstovas, tiek nukentėjusysis atvyks į susitikimą lydimi kitų asmenų.
- 14.2 Jeigu pareikšti kaltinimai nebuvo įvertinti kaip tikėtinai žinios, tai bus nurodoma nukentėjusiajam. Elgesys su nukentėjusiuoju bus kupimas užuojautos ir bus pasiūlytos visos būtinos ir prieinamos pagalbos priemonės.
- 14.3 Jeigu pareikšti kaltinimai buvo įvertinti kaip tikėtini, apie tai bus informuojamas nukentėjusysis ir asmuo, kuris pareiškė kaltinimus, jeigu kaltinimus pareiškė ir kiti asmenys. Nukentėjusiajam ir, jeigu tai būtina, nukentėjusiojo šeimai bus pasiūlyta pastoracinė pagalba, kuri nukentėjusiojo aplinkybėmis būtų tinkamiausia. Nukentėjusiajam nebus perduodama žinių, kurios galėtų būti įvertintos kaip kaltinamojo kaltumo pripažinimas arba kaip bažnytinės valdžios išankstinis įsitikinimas dėl kaltinamojo kaltės. Tik pasibaigus teisminiam ir administraciniam procesui, kuris seks po išankstinio tyrimo, arba sulaukus kitokio kanoninio atsako, jeigu teisminis ar administracinis procesas nebus vykdomas (plg. šių normų 17 – 22 str.), kaltinamasis galės būti laikomas kaltu (plg. šių normų Priedą I, B).

15. Pastoracinis atsakas kaltinamajam

- 15.1 Tiek, kiek tai susiję su kaltinamuoju, jeigu pasibaigus išankstiniam tyrimui pareikšti kaltinimai yra įvertinami kaip nepagrįsti ir civilinės valdžios institucijose neįvyko atitinkamas procesas, arba jeigu šis procesas įvyko ir kaltinamasis buvo išteisintas, Vikaras imsis visų būtinų priemonių tam, kad grąžintų gerą vardą neteisingai apkaltintam asmeniui. Be kita ko, galima imtis tokio pobūdžio priemonių:
- 15.1.1 Viešas pareiškimas, kad asmuo, kuriam buvo pareikšti kaltinimai, pripažintas nepadariusiu nusikaltimo, ir, jeigu apkaltintas asmuo buvo kunigas, pranešimas apie jo tarnystės apribojimų panaikinimą;
 - 15.1.2 Vikaro apsilankymas apaštalinėje veikloje, kurioje dirba asmuo, kurio atžvilgiu pareikšti kaltinimai, ir informavimas apie šio asmens nekaltumą šioje vietoje dirbantiems ar veikloje dalyvaujantiems asmenims;
 - 15.1.3 Vikaro pasiūlymas dėl dvasinės ir psichologinės pagalbos nekaltai apkaltintam asmeniui, siekiant atsigauti nuo neišvengiamai įvykusių sukrėtimų.
- 15.2 Jeigu pabaigus išankstinį tyrimą pareikšti kaltinimai buvo pripažinti tikėtinais, be šių normų 13.3.3 str. ir 13.4.3 str. nurodytų veiksmų, Vikaras gali paskatinti kaltinamąjį savanoriškai atlikti medicininius ir psichologinius tyrimus su specialistais, kuriuos parinktų Vikaras ir kaltinamasis. Vikaras užtikrins, kad kaltinamajam bus užtikrintas tinkamas pastoracinis dėmesys atsižvelgiant į visas reikšmingas aplinkybes.

16. Pastoracinis atsakas kitoms suinteresuotoms šalims

- 16.1 Seksualinis išnaudojimas giliai paveikia nukentėjusiojo šeimą. Nukentėjusysis gali susidurti su visuomenės atmetimu, o nukentėjusiojo tėvai gali patirti vidinių sunkumų dėl įsitikinimo, kad nepakankamai prižiūrėjo savo vaikus. Vikaras ieškos būdų padėti jiems atsigauti nuo galimų psichologinių ir dvasinių sukrėtimų.
- 16.2 Gali būti, kad dėl seksualinio išnaudojimo kaltas asmuo yra labai populiarius vietovėje, kurioje padarytas nusikaltimas. Kitų šį asmenį pažįstančių žmonių reakcijos gali būti pyktis, nusivylimas, nepasitenkinimas, išdavystės jausmas, atsisakymas pripažinti įvykį, skausmas ir užuojauta nukentėjusiajam ir t.t. Bažnytinė valdžia privalo atidžiai apsvarstyti visas tinkamiausias priemones, kad pagelbėtų susidūrus su tokiomis reakcijomis imdamasi atitinkamų pastoracinių ir psichologinių priemonių.

VII KANONINIS ATSAKAS ĮRODYTO NEPILNAMEČIŲ SEKSUALINIO IŠNAUDOJIMO ATVEJ AIS

17. Kai Prelatūros tikintysis prisipažįsta bent vieną kartą įvykdęs nepilnamečio seksualinį išnaudojimą arba jo kaltė yra įrodoma per kanoninį, teisminį ar kitokį teisinį procesą, atliktą vadovaujantis atitinkamomis teisės normomis, Vikaras priims sprendimą, ar kaltininkas turėtų toliau likti Prelatūros tikinčiuoju.

18. Vadovaudamasis atitinkamomis Prelatūros Statuto nuostatomis (plg. *Statuta*, 28-35 p.), Vikaras gali pasiūlyti kaltininkui dėl seksualinio išnaudojimo, kad kaltininkas pateiktų Prelatui prašymą atleisti nuo inkorporacijos Prelatūroje (plg. *ibid.*, 31 p.), arba gali pateikti pasiūlymą Prelatui panaikinti kaltininko inkorporaciją Prelatūroje. Visais atvejais bus užtikrintos teisės, kurios kaltininkui yra pripažįstamos Opus Dei Prelatūros statutu ir kanonų teisės nuostatomis.
19. Kiek tai yra susiję su skirtinomis kanoninėmis bausmėmis, kurios taikytinos dėl aptariamo pobūdžio nusikaltimų kaltais pripažintiems kunigams ar diakonams, bus taikomi Sst 6 §2; 21 §2 straipsniai (plg. Tikėjimo doktrinos kongregacijos 2011 m. gegužės 3 d. aplinkraštis, II).
 - 19.1 Kunigas ar diakonas, kaltas dėl nepilnamečio seksualinio išnaudojimo, bet kuriuo momentu turi teisę pateikti prašymą atleisti nuo dvasininko statusą turinčio asmens pareigų.
 - 19.2 Pačių sunkiausių nusikaltimų atvejais Opus Dei Prelatas, per Tikėjimo doktrinos kongregaciją, gali tiesiogiai Popiežiaus sprendimui patikėti paties kaltininko prašymą panaikinti dvasininko statusą arba sprendimą panaikinti kaltininkui dvasininko statusą kartu dispensa nuo celibato pareigos, prieš tai visada nustačius neabejotiną nusikaltimo padarymą ir suteikus kaltininkui galimybę įgyvendinti teisę į gynybą (plg. Sst, 21 § 2, 2° str.).
20. Apie byloje priimtus sprendimus bus pranešta ordinarui vyskupijos, kurioje buvo įvykdytas seksualinio išnaudojimo nusikaltimas.
21. Jeigu kaltu pripažinto dvasininko viešoji tarnystė galėtų kelti pavojų nepilnamečiams arba sukelti papiktinimą bendruomenėje, dvasininkui privalo būti uždrausta viešai atlikti savo tarnystę (plg. Tikėjimo doktrinos kongregacijos 2011 m. gegužės 3 d. aplinkraštis, III, i).
22. Nepilnamečio seksualinio išnaudojimo nusikaltimą įvykdžiusiam Prelatūros kunigui ar diakonui negali būti patikėta kunigiškoji ar diakoniškoji tarnystė kitoje bažnytinėje teritorijoje ir jis negali būti perkeltas į kitą bažnytinę teritoriją, kad joje įgyvendintų kokią nors tarnystę, nebent Vikaras detalai praneštų atitinkamos bažnytinės teritorijos ordinarui apie padarytą seksualinio išnaudojimo nusikaltimą ir perduotų visas turimas žinias apie galimą kunigo ar diakono keliamą pavojų vaikams ar jaunuoliams.

PRIEDAS I

Šiame priede pateikiami įvairūs teisiniai tekstai, kurie turi didelę reikšmę atliekant išankstinį tyrimą dėl kaltinimų seksualiniu išnaudojimu, kartu su glaustais komentarais.

A. NEPILNAMEČIO SEKSUALINIO IŠNAUDOJIMO NUSIKALTIMAS: SĄVOKA BAŽNYČIOS IR VALSYBĖS TEISĖJE

A.1. *MOTU PROPRIO SACRAMENTORUM SANCTITATIS TUTELA*, paskelbtas 2001 m. balandžio 30 d., atnaujintas 2010 m. gegužės 21 d.

6 straipsnio 1 dalis. Patys sunkiausi nusikaltimai moralei, priskirti nagrinėti Tikėjimo doktrinos kongregacijai, yra:

- 1° Nusikaltimas prieš šeštąjį Dekalogo įsakymą, kai dvasininkas šį nusikaltimą padaro su nepilnamečiu iki 18 metų. Šiuo amžiumi yra nusakomi bruožai nepilnamečio asmens, kuris paprastai pasižymi dar nebrandžiu gebėjimu apsispręsti.
- 2° Pornografinio turinio vaizdinės medžiagos su jaunesniais nei 14 metų amžiaus nepilnamečiais įgijimas, laikymas arba skleidimas, šį nusikaltimą padarant bet kokia forma ir bet kuriuo būdu, siekiant tenkinti lytinę aistrą, kai šį nusikaltimą padaro dvasininkas.

A.2. *TIKĖJIMO DOKTRINOS KONGREGACIJOS PROCEDŪRA IR PRAKTIKA DĖL GRAVIORA DELICTA, B Delicta contra mores*

Su šiuo nusikaltimu yra susiję kai kurie pastebėjimai dėl Tikėjimo doktrinos kongregacijos praktikos:

a) *Motu proprio* kalba apie „*delictum cum minore*“. Tai reiškia ne tik fizinį kontaktą arba tiesioginį prievartavimą, tačiau taip pat apima netiesioginį prievartavimą (pavyzdžiui, pornografinio turinio medžiagos rodymas nepilnamečiui, nepadorių veiksmų atlikimas nepilnamečių akivaizdoje). (...)

b) CIC 1395 § 2 kanonas aptaria nusikaltimą su nepilnamečiu, nesulaukusių 16 metų: „*cum minore infra aetatem sedecim annorum*“. Iš kitos pusės, *motu proprio*, kalba apie nusikaltimą nepilnamečiui, nesulaukusiam 18 metų: „*delictum ... cum minore infra aetatem duodeviginti annorum*“. Taigi, nusikaltimo kvalifikavimas yra gana sudėtingas. Žinoma, kai kurie ekspertai kalba ne vien apie pedofiliją (trauka mažamečiams vaikams), tačiau taip pat apie efobiliją (trauka paaugliams), homoseksualumą (trauka tos pačios lyties suaugusiesiems) ir apie heteroseksualumą (trauka priešingos lyties suaugusiesiems). Be abejonės, kai kurie 16 – 18 metų „nepilnamečiai“ gali tapti tiek homoseksualios, tiek heteroseksualios traukos objektu. Kai kurių valstybių įstatymai pripažįsta, kad šešiolikos metų asmuo geba apsispręsti dėl lytinių aktų (tiek heteroseksualių, tiek homoseksualių). Matyti, kad *motu proprio* laiko nusikaltimu kiekvieną Šeštojo įsakymo pažeidimą su nepilnamečiu, nesulaukusių šešiolikos metų, tiek pedofiliską, tiek efobiliską, tiek homoseksualų, tiek heteroseksualų. Be abejonės, šis skirstymas turi tiek psichologinę, tiek pastoracinę, tiek juridinę reikšmę. Šis skirstymas padeda Ordinariui ir teisėjui įvertinti nusikaltimo sunkumą ir parinkti tinkamą būdą siekiant pagelbėti kaltajam dvasininkui pasitaisyti, atitaisyti sukeltą papiktinimą ir įvykdyti teisingumą (plg. 1341 kan.).

A.3. LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISĖ: NUSIKALSTAMOS VEIKOS SĄVOKA, NUSIKALTIMAI SEKSUALINIO APSISPRENDIMO LAISVEI IR NELIEČIAMUMUI IR BAUSMĖS UŽ NEPRANEŠIMĄ APIE KAI KURIUOS NUSIKALTIMUS PAGAL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMĄJĮ KODEKSĄ (BK)

1. BK pripažįsta, kad nusikaltimas yra pavojinga ir šiame įstatyme uždrausta veika (veikimas ar neveikimas), už kurią yra numatyta laisvės atėmimo bausmė. Nusikaltimai gali būti tyčiniai arba neatsargūs. Tyčiniai nusikaltimai skirstomi į nesunkius, apysunkius, sunkius ir labai sunkius.

1.1 Nesunkus nusikaltimas yra tyčinis nusikaltimas, už kurį baudžiamajame įstatyme numatyta didžiausia bausmė neviršija trejų metų laisvės atėmimo.

1.2 Apysunkis nusikaltimas yra tyčinis nusikaltimas, už kurį baudžiamajame įstatyme numatyta didžiausia bausmė viršija trejus metus laisvės atėmimo, bet neviršija šešerių metų laisvės atėmimo.

1.3 Sunkus nusikaltimas yra tyčinis nusikaltimas, už kurį baudžiamajame įstatyme numatyta didžiausia bausmė viršija šešerius metus laisvės atėmimo, bet neviršija dešimties metų laisvės atėmimo.

1.4 Labai sunkus nusikaltimas yra tyčinis nusikaltimas, už kurį baudžiamajame įstatyme numatyta didžiausia bausmė viršija dešimt metų laisvės atėmimo.

2. Dalis seksualinio išnaudojimo nusikaltimų pagal bažnytinę teisę yra laikomi nusikaltimais Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (LR BK) XXI skyriuje (149-153 str.).

2.1 Išžaginimas (149 str.):

2.1.1 (3 d.): Tas, kas išžagino nepilnametį asmenį (nuo keturiolikos iki aštuoniolikos metų), baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki dešimties metų;

2.1.2 (4 d.): Tas, kas išžagino nepilnametį asmenį (iki keturiolikos metų), baudžiamas laisvės atėmimu nuo penkerių iki penkiolikos metų.

2.2 Seksualinis prievartavimas (150 str.):

2.2.1 (1 d.): Tas, kas tenkino lytinę aistrą su žmogumi prieš šio valią analiniu, oraliniu ar kitokio fizinio sąlyčio būdu panaudodamas fizinį smurtą ar grasindamas tuoj pat jį panaudoti, ar kitaip atimdamas galimybę priešintis, ar pasinaudodamas bejėgiška nukentėjusio asmens būkle, baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki septynerių metų;

2.2.2 (3 d.): Tas, kas šį nusikaltimą atliko nepilnamečiui asmeniui (nuo keturiolikos iki aštuoniolikos metų), baudžiamas laisvės atėmimu nuo dvejų iki dešimties metų;

2.2.3 (4 d.): Tas, kas šį nusikaltimą atliko mažamečiui asmeniui (iki keturiolikos metų), baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki trylikos metų.

2.3 Privertimas lytiškai santykiauti (art. 151):

2.3.1 (1 d.): Tas, kas grasindamas panaudoti smurtą, panaudodamas kitokią psichinę prievartą arba pasinaudodamas asmens priklausomumu privertė jį lytiškai santykiauti ar kitaip tenkinti lytinę aistrą su kaltininku ar kitu asmeniu, baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki trejų metų;

2.3.2 (2 d.): Tas, kas šį nusikaltimą atliko nepilnamečiui asmeniui (nuo keturiolikos iki aštuoniolikos metų), baudžiamas laisvės atėmimu iki aštuonerių metų.

2.4 Lytinės aistros tenkinimas pažeidžiant nepilnamečio asmens seksualinio apsisprendimo laisvę ir (ar) neliečiamumą (151¹ str.):

2.4.1 (1 d.): Pilnametis asmuo, lytiškai santykiavęs ar kitaip tenkinęs lytinę aistrą su jaunesniu negu šešiolikos metų asmeniu, jeigu nebuvo išžaginimo, seksualinio prievartavimo ar privertimo lytiškai santykiauti požymių, baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.

2.4.2 (2 d.): Tas, kas lytiškai santykiavo ar kitaip tenkino lytinę aistrą su nepilnamečiu asmeniu (nuo keturiolikos iki aštuoniolikos metų) pasiūlęs, pažadėjęs suteikti ar suteikęs jam ar kitam asmeniui už tai pinigų ar kitokios formos atlygį, jeigu nebuvo išžaginimo, seksualinio prievartavimo ar privertimo lytiškai santykiauti požymių, baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.

2.4.3 (3 d.): Tėvas, motina, globėjas, rūpintojas ar kitas teisėtas vaiko atstovas ar asmuo, turintis įstatymuose nustatytų įgaliojimų nepilnamečio asmens atžvilgiu, lytiškai santykiavęs ar kitaip tenkinęs lytinę aistrą su tuo nepilnamečiu asmeniu (nuo keturiolikos iki aštuoniolikos metų), jeigu nebuvo išžaginimo, seksualinio prievartavimo ar privertimo lytiškai santykiauti požymių, baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki šešerių metų.

2.4.4 (4 d.): Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

2.4.5 (5 d.): Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti veiksmai nelaikomi nusikaltimu, jeigu tarp veiksmų dalyvių nėra didelio amžiaus, dvasinės ir fizinės brandos skirtumo.

2.5 Seksualinis priekabiavimas (152¹ str.):

2.5.1 (1 d.): Tas, kas siekdamas seksualinio bendravimo ar pasitenkinimo vulgariais ar panašiais veiksmais, pasiūlymais ar užuominomis

priekabiavo prie pagal tarnybą ar kitaip priklausomo asmens, baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu.

2.5.2 (2 d.): Už šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką asmuo atsako tik tuo atveju, kai yra nukentėjusio asmens skundas ar jo teisėto atstovo pareiškimas, ar prokuroro reikalavimas.

2.6 Jaunesnio negu šešiolikos metų asmens viliojimas (153 str.):

2.6.1 (1 d.): Pilnametis asmuo, atlikęs jaunesnio negu šešiolikos metų asmens viliojimo veiksmus, baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki vienerių metų.

2.6.2 (2 d.): Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

3. BK numato bausmes už nepranešimą apie kai kuriuos nusikaltimus (238 str.):

3.1 Tas, kas be svarbios priežasties nepranešė teisėsaugos įstaigai arba teismui apie jam žinomą daromą ar padarytą labai sunkų nusikaltimą, baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki vienerių metų.

3.2 Už nepranešimą apie nusikaltimą neatsako tą nusikaltimą padariusio asmens artimieji giminaičiai ir šeimos nariai.

B. TIKĖTINI KALTINIMAI

CIC 1717 kan. § 1: Kiekvieną kartą, kai ordinaras gauna bent tikėtiną žinią apie nusikaltimą, jis pats ar per tinkamą asmenį turi apdairiai ištirti faktus, aplinkybes ir pakaltinamumą, nebent toks tyrimas atrodytų visiškai nebūtinas.

Tirtini kaltinimai yra tie, kurie atrodo bent tikėtini, kurie bent galėtų pasitvirtinti. „Reikalavimas, kad gautos žinios būtų tokios, kad leistų laikyti nusikaltimo padarymą tikėtinu, yra sąlyga tyrimui pradėti“. (Josemaría Sanchís, 1717 kan. komentaras, *Código de Derecho Canónico, Comentario Exegético*, EUNSA).

Išankstinio tyrimo tikslas yra įvertinti pateiktų kaltinimų tikėtinumą. Vis dėlto, tik teisminiame ar administraciniame procese, kuris gali sekti po išankstinio tyrimo, gali būti pasiektas pakankamas moralinis tikrumas bausmei paskirti. Todėl išankstinio tyrimo pabaigoje kaltinamasis dar nėra laikomas kaltu, nebent pats prisipažintų padaręs nusikaltimą.

C. PAKALTINAMUMAS

CIC 1717 kan. § 1: Kiekvieną kartą, kai ordinaras gauna bent tikėtiną žinią apie nusikaltimą, jis pats ar per tinkamą asmenį turi apdairiai ištirti faktus, aplinkybes ir pakaltinamumą, nebent toks tyrimas atrodytų visiškai nebūtinas.

Kas yra pakaltinamumas? Kuriais atvejais kaltinamasis yra laikomas pakaltinamumu dėl galimo nusikaltimo padarymo?

Pakaltinamumas yra atitinkamos veikos ar neveikimo požymis, kuris yra priskiriamas šią veiką ar neveikimą tyčia ar dėl neatsargumo padariusiam asmeniui. Vadovaujantis baudžiamosios teisės terminologija (taip pat ir kanonų baudžiamosios teisės), pakaltinamumą sudaro tyčinis sąmoningas įstatymo pažeidimas arba netyčinis įstatymo pažeidimas dėl reikalaujamo uolumo stokos. Šios dvi pakaltinamumo formos yra aptartos Kanonų teisės kodekse.

CIC 1321 kan. §1: Niekas nebaudžiamas, jei jo padarytas išorinis įstatymo ar įsakymo pažeidimas dėl tyčios arba neatsargumo nėra sunkus.

§ 2 Įstatymo ar įsakymo nustatytos bausmės saistomas tas, kuris sąmoningai pažeidė įstatymą ar įsakymą; tas, kuris tai padarė stokodamas reikiamo uolumo, nėra baudžiamas, nebent įstatymas ar įsakymas nustatytų kitaip.

§ 3 Padarius išorinį pažeidimą, preziumuojamas pakaltinamumas, nebent pasirodytų kitaip.

D. SENATIS SEKSUALINIO IŠNAUDOJIMO NUSIKALTIMAMS BAŽNYČIOS IR VALSTYBĖS TEISĖJE

„Kiekvienas asmuo turi teisę pareikšti skundą dėl nusikaltimo padarymo, terminą „skundas“ suprantant plačiąja prasme, kaip veiksmą, kuriuo atsakingi asmenys yra informuojami apie nusikaltimą. Skundas dėl nusikaltimo yra ne tik galimybė, tačiau, priklausomai nuo aplinkybių, ir moralinė ar netgi teisinė pareiga. (...) Be abejonės, skundas dėl nusikaltimo dar nėra kaltinamojo ieškinio pareiškimas - pastarojo pareiškimas yra priskirtas tik teisingumo saugotojo kompetencijai vadovaujantis ordinario įsakymu (plg. 1430 kan. ir 1721 § 1 kan.), ir niekada nepriskirtas nukentėjusiosios šalies kompetencijai, be to, nereiškia, kad visais atvejais bus tikrai įrodyta kaltinamojo kaltė“ (Josemaría Sanchís, 1717 kanono komentaras, *Código de Derecho Canónico, Comentario Exegético*, EUNSA).

Kaltinamojo ieškinio dalykas yra proceso dėl pripažinimo ir bausmės paskyrimo inicijavimas. Galimybė taikyti bausmę išnyksta praėjus tam tikram laikui. Tai yra vadinama senatimi, kuri yra nustatyta įstatymu. Tame pačiame baudžiamajame procese, kuris yra pradedamas teisingumo saugotojui pareiškus kaltinamąjį ieškinį, nukentėjusioji šalis turi teisę inicijuoti ginčą arba pareikšti ieškinį dėl nusikaltimo padarytos žalos atlyginimo (plg. CIC, 1596 kan. ir 1729 § 1 kan.).

D.1. *MOTU PROPRIO SACRAMENTORUM SANCTITATIS TUTELA* paskelbtas 2001 m. balandžio 30 d., atnaujintas 2010 m. gegužės 21 d.

7 § 1. Nepažeidžiant Tikėjimo doktrinos kongregacijos teisės netaikyti senaties atskirais atvejais, senatis kaltinamajam ieškiniui dėl Tikėjimo doktrinos kongregacijai priskirtų nagrinėti nusikaltimų sueina praėjus 20 metų.

§ 2. Senaties eigos pradžios momentas yra nustatomas vadovaujantis Kanonų teisės kodekso 1362 § 2 kan. ir Rytų bažnyčių kanonų teisės kodekso 1152 § 3 kan. Vis dėlto, nusikaltimo, aptarto 6 § 1 str. n. 1 (nusikaltimas Dekalogo šeštajam įsakymui su jaunesniu nei 18 metų asmeniu), atveju, senaties eigos pradžia yra momentas, kai nukentėjusiajam nepilnamečiui asmeniui sueina 18 metų.

D.2. LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISĖ

95 str. Apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senatis.

§ 1. Asmeniui, padariusiam nusikalstamą veiką, negali būti priimtas apkaltinamasis nuosprendis, jeigu:

1) praėję:

a) treji metai, kai buvo padarytas baudžiamasis nusižengimas;

b) aštuoneri metai, kai buvo padarytas neatsargus arba nesunkus tyčinis nusikaltimas;

c) dvylika metų, kai buvo padarytas apysunkis tyčinis nusikaltimas;

d) penkiolika metų, kai buvo padarytas sunkus nusikaltimas;

e) dvidešimt penkeri metai, kai buvo padarytas labai sunkus nusikaltimas;

f) trisdešimt metų, kai buvo padarytas nusikaltimas, susijęs su tyčiniu kito žmogaus gyvybės atėmimu;

2) per šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatytą laiką asmuo nesislėpė nuo ikiteisminio tyrimo ar teismo ir nepadarė naujos tyčinės nusikalstamos veikos.

§ 2. Senaties terminas skaičiuojamas nuo nusikalstamos veikos padarymo iki nuosprendžio priėmimo dienos.

§ 3. Jeigu nuo šio kodekso XVIII, XX, XXI, XXIII ir XLIV skyriuose numatytų nusikalstamų veikų nukentėjo nepilnametis, senaties terminas negali baigtis anksčiau, negu šiam asmeniui sueina dvidešimt penkeri metai.

§ 4. Jeigu nusikalstamą veiką padaręs asmuo pasislėpė nuo ikiteisminio tyrimo ar teismo, senaties eiga sustoja. Senaties eiga atsinaujina nuo tos dienos, kurią asmuo sulaikomas arba kurią jis pats atvyksta pas ikiteisminio tyrimo pareigūną, prokurorą ar į teismą. Tačiau apkaltinamasis nuosprendis negali būti priimtas, jeigu nuo to laiko, kai asmuo padarė nusikalstamą veiką, praėjo dvidešimt penkeri metai, o nuo to laiko, kai padarė nusikaltimą, susijusį su tyčiniu kito žmogaus gyvybės atėmimu, – trisdešimt metų ir senaties eiga nenutrūko dėl naujos tyčinės nusikalstamos veikos padarymo.

§ 5. Jeigu nusikalstamą veiką padaręs asmuo pagal Lietuvos Respublikos įstatymus ar tarptautinės teisės normas turi imunitetą nuo baudžiamosios jurisdikcijos ir nėra gautas kompetentingos institucijos leidimas jį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, senaties eiga sustoja. Senaties eiga atsinaujina nuo tos dienos, kurią yra gautas kompetentingos institucijos leidimas nusikalstamą veiką padariusį asmenį patraukti baudžiamojon atsakomybėn arba jis kitaip netenka šioje dalyje nurodyto imuniteto.

(...)

§ 8. Jeigu asmuo iki šiame straipsnyje nurodytų terminų pabaigos padaro naują tyčinę nusikalstamą veiką, senaties eiga nutrūksta. Šiuo atveju senaties eiga už pirmą nusikalstamą veiką pradedama skaičiuoti nuo tos dienos, kurią buvo padarytas naujas tyčinis nusikaltimas ar baudžiamasis nusižengimas.

PRIEDAS II

Pranešimas dėl Opus Dei prelatūros tikinčiojo Lietuvoje galimai įvykdyto seksualinio išnaudojimo

Pateikiant pareiškimą nėra privaloma pateikti visą prašomą informaciją

1) Šį pareiškimą pateikė:

Vardas ir pavardė: _____

Adresas. Gatvė _____ Miestas _____

Rajonas _____ Pašto kodas _____ Telefonas _____

2) Asmuo, kuriam pareiškiami kaltinimai:

Vardas ir pavardė: _____

Adresas. Gatvė _____ Miestas _____

Rajonas _____ Pašto kodas _____ Telefonas _____

Amžius _____ Lytis: Vyras __ Moteris __

3) Galimas nukentėjusysis:

Vardas ir pavardė: _____

Adresas. Gatvė _____ Miestas _____

Rajonas _____ Pašto kodas _____ Telefonas _____

Amžius _____ Lytis: Vyras __ Moteris __ Amžius galimo seksualinio išnaudojimo dieną _____

4) Tėvų ar atstovų telefono numeris (jeigu nukentėjusysis yra nepilnametis):

Vardas ir pavardė: _____

Adresas. Gatvė _____ Miestas _____

Rajonas _____ Pašto kodas _____ Telefonas _____

5) Seksualinio išnaudojimo veiksmus mačiusių liudytojų vardai, pavardės, adresas ir telefonas (jeigu būtina, naudoti kitą popieriaus lapą):

Vardas ir pavardė: _____

Adresas. Gatvė _____ Miestas _____

Rajonas _____ Pašto kodas _____ Telefonas _____

Vardas ir pavardė: _____

Adresas. Gatvė _____ Miestas _____

Rajonas _____ Pašto kodas _____ Telefonas _____

Vardas ir pavardė: _____

Adresas. Gatvė _____ Miestas _____

Rajonas _____ Pašto kodas _____ Telefonas _____

6) Vardas ir telefonas asmenų, kuriems yra kas nors žinoma apie galimą seksualinį išnaudojimą (kitame lape, jeigu tai reikalinga):

Vardas ir pavardė: _____

Telefonas _____

Vardas ir pavardė: _____

Telefonas _____

Vardas ir pavardė: _____

Telefonas _____

7) Atskirame lape aprašykite (laisva forma, tačiau, jeigu tik įmanoma, spausdintu formatu), galimo nusikaltimo aprašymą, aptardami toliau nurodytus klausimus:

- Įtariamo veiksmo ar veiksmų pobūdis (nuodėmės prieš Šeštąjį įsakymą tipas);
- Įtariamų veiksmų data ir valanda;
- Vieta/adresas, kurioje galėjo įvykti galimas nusikaltimas;
- Visa kita informacija, kuri galėtų turėti reikšmę tyrimui (pvz., ar buvo naudojama prievarta, grasinimai, teikiamos dovanos, sukeltas papiktinimas, t.y. ar apie galimą nusikaltimą sužinojo tretieji asmenys, piktnaudžiavimas įgaliojimas ir kt.)

Pareiškimą pateikusio asmens parašas: _____

Data _____

Taip pat prašome pasirašyti ant lapo, kuriame pateiktas galimo nusikaltimo aprašymas, ir prisekite minėtą popieriaus lapą prie šios formos.